

KIBÉDIEK

MEGJELENIK HAVONTA

lapja

EURÓPA A FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC MELEGÁGYA-1848

- 2. RÉSZ

TÉLI HADJÁRAT Csucsai csata/ 1848.12.19.

Bem tábornok harcba indító szavai:„Uram! a magyar kormány engem e hadsereg teljhatalmú főparancsnokává nevezett ki. Én önöktől feltétlen engedelmességet kérek. Aki nem engedelmeskedik, azt agyon fogom lövetni. De másrészt jutalmazni is tudok majd.”

Rövidítsek: Emberfő létszám(Lsz), Vesztéség (V), V. összesen(Vö), halott(h), sebesült(s), f(fogoly), nincs adat(n.a.), győzelem(gy), vezető(vez.), megsebesül(megs), született(), meghalt(), kiegészítő adat(k.a.), várbörtön(vb), ítélet(it), parancsnok(pcs.n.), ismertető előbb(i.e.), ugyanannyi(ua.), adatforrás (f:)

Ellenfelek	Eredmény	Megjegyzések
-Magyar forradalmi erők -Osztrák császári seregek -oláh és szász zászlóaljok, népfelkelők	magyar győzelem	E győzelem megakadályozta az osztrák hadak előnyomulását Nagyvárad-Debrecen vonala felé.
Lsz: 2500 Vö:20 (f: Gracza)	Lsz: 4000 Vö:64/h:29, s:35 (f: Gracza)	

Honvédarancsnok/sorsuk a forradalom leverése után és k.a.: Cetz János (e csatában) tábornoki főnök és középhadparancsnok, majd az Erdélyi főhadparancsnokág vezetője (k.a: 1849-ben megs./bújdosik, 1850-ben külföldre menekül. Magszervezi az olaszországi magyar légiót, később Argentínában megalapítja a katonai akadémia /Buenos Aires/ térképészeti intézetét és elkészíti Argentína 1. térképészeti felmérését/ 1822. Gidófalva/Háromszék, 1904 Buenos Aires.), Riczkó Ignác K. ezredes (k.a:1849.02.14-én Tihucán (Borgói hágó) csatában elesik).

TÉLI HADJÁRAT Dési ütközet 1848.11.25. Főparancsnok: Bem tábornok

Rövidítsek: Emberfő létszám(Lsz), Vesztéség(V), V. összesen(Vö), halott(h), sebesült(s), f(fogoly), nincs adat(n.a.), győzelem(gy), vezető(vez.), megsebesül(megs), született(), meghalt(), kiegészítő adat(k.a.), várbörtön(vb), ítélet(it), parancsnok(pcs.n.), ismertető előbb(i.e.), ugyanannyi(ua.), adatforrás (f:)

Ellenfelek	Eredmény	Megjegyzések
- Magyar forradalmi erők - Osztrák császári seregek - Oláh felkelő seregek	Császári győzelem/ A forradalmi erőket bekerítik, és ők feladják a várost	Katona Miklós főleg nemzetőrökből álló had parancsnoka. (Ütközet után a had feloszlik).A vereséggért ő lett felelős. Zsurmay Lipót huszárezredes (lengyel), a hazaszkótt Vilmos-huszárok utolsó századát vezette haza Galiciából.
Lsz: 3000 Vö: 60-100 (más források 4-szeres Lsz. adnak.)	Lsz: 2500 Vö:100 (más források nagyobb Lsz. adnak.)	

Honvédarancsnok/sorsuk a forradalom leverése után és k.a.: Katona Miklós alezredes (k.a: emigrál:Törökország, USA, Franciaországba. Halálra ítélik, 1865-ben hazatérhet, 1886 Nagykarolyban), Riczkó Ignác Károly ezredes (k.a:1849.02.14-én Tihucán (Borgói hágó/Bukovina/ csatában elesik), Zsurmay Lipót huszárezredes (k.a:16 év várbörtönre ít., 1850-ben kegyelmet kap).

Nagyenyedi vérengzés civil lakosság ellen 1849.01.08-1949.01.11.

Rövidítsek: Emberfő létszám(Lsz), Vesztéség(V), V. összesen(Vö), halott(h), sebesült(s), f(fogoly), nincs adat(n.a.), győzelem(gy), vezető(vez.), megsebesül(megs), született(), meghalt(), kiegészítő adat(k.a.), várbörtön(vb), ítélet(it), parancsnok(pcs.n.), ismertető előbb(i.e.), ugyanannyi(ua.), adatforrás (f:)

Szemtől-szemben	Eredmény	Megjegyzések
- Letett fegyverű, kevés létszámú nemzetőrség - Magyar civil lakosság	Oláh győzelem az ártatlan civil lakosság fölött.	- Ioan Axente Sever, a támadás értelmi szerzője - „Enyed meg van semmisítve, ki van a városok sorából törölve, nincs. A város, alig egypár ház kivéve, le vagyon égetve, és a szó teljes értelmében véve általában kipredáltva, mi a rablók előtt bármilyen csekély beccsel bírt.”(Egyed Á..311 old.)
Lsz:3900-4000 Vö:600-1000 megölt magyar, kb. ua. menekült	Lsz: Vö:16 civil +200 felkelő	

Megi: Enyeden csak kevés létszámú városi nemzetőrség tartózkodott. A nemzetőrök úgy gondolták, ha önként leteszik a fegyvert megmentik a várost és a lakosságot. De nem így történt. Prodan vezér vérszomjas (oláh/román) emberei bevonultak a városba, és ezzel elkezdődött (több forrásból is kiűnik) a rablás, gyilkolás elképzelhetetlen méreteiben. Mindenkit lemészároltak, akit megtaláltak. Aki elmenekült az erdőbe, az a fagyhalál áldozata lett. Minden oldalról felgyújtották a várost, a magyar kultúra egyik jelentős fellegvárát. Megsemmisült a református kollégium 30.000 darabából álló könyv- és felbecsülhetetlen értékű kéziratára. A sors iróniája, hogy végül a város megmentéséért és a további kegyetlenségek beszüntetéséért éppen egy császári tábornok Schwarzenau ezredes avatkozott be, aki a honvédekkel együtt kiverte a pusztító hadat. Néhány nappal később Jára községben ismétlődött meg a történet, ahol később a leégett falu romjai között 800 megcsönkített testű hullát találtak. A borzalmas az, hogy az ilyen támadásokra és fegyverkezésre éppen a császáriak adták a felkérést és engedélyt a románoknak, mert így a forradalmi erőket lefoglalhatták. E fondorlatos megoldás ékes bizonyítéka, hogy ezekért a győzelmekért vezetőik Ferenc Józseftől magas kifizetéseket kaptak. Nem minden román vezető értett ezzel a módszerrel egyet, de mikor elszabadult a csöcselék, főleg ha még bizatója is akadt, nem volt megállás. Szomorú, de sokak szemében ma is hőstettnek számítanak e cselekedetek. Pedig ha a különböző nemzetiségek a monarchia területéről - akiket sikerült a hatalomnak a magyarok ellen uszítania - együttes erővel a zsarnoki császári rendszer ellen harcolt volna, talán kivívhatta volna szabadságát.

Megjegyzés: Én nem tudós, csak egy sokat olvasó, gondolkodó ember vagyok (igaz, sokszor ez sem előnyös). De megdöbbentő számomra, hogy ártatlan, fegyver nélküli civil embereket puskákkal, kaszákkal, lándzsákkal lemészároljanak azon a címen, hogy e „hősök” - akik ezt tették - úgymond „a román nemzet jogaiért harcoltak”. De ez nem is volt csata, hiszen nem létezett harcoló ellenfél! Ilyen, és ehhez hasonló tetteknek soha nem lenne szabad megtörténniük. És mégis ma is aktuális...

Téli hadjárat Vizaknai ütközet 1849.02.04. /Főparancsnok: Bem tábornok			
Rövidítsek: Emberfő létszám(Lsz), Vesztesség(V), V. összesen(Vö), halott(h), sebesült(s), f(fogoly), nincs adat(n.a.), győzelem(gy), vezető(vez.), megsebesül(megs), született(), meghalt(), kiegészítő adat(k.a.), várbörtön(vb), ítélet(it.), parancsnok(pcsn.), ismertető előbb(i.e.), ugyanannyi(ua), adatforrás(f):			
Ellenfelek		Eredmény	Megjegyzések
-Magyar forradalmi erők -Lengyel légiók	-Osztrák császári seregek - és román felkelők /5-6000	osztrák-román győzelem	<i>E csatában harcoló 10. Vilmos-huszárezred két osztálya 1848 őszén szökött haza Galiciából nagy veszteségek árán. Mire hazaért egy századnyi legénysége maradt csak. Bem a csatában megsebesült katonákat a százasbeszi kórházba küldte, ahol -később derült ki - az ott levő ellenség parancsára a biztos halál várt rájuk. (Imreh S. 108. old.)</i>
Lsz: 12.000 (f: wikipédia) 2500 (f: Gracza) Vö: szinte a megsemmisülésig	Lsz: kb.11.000 (f: wikipédia) 8000 (f: Gracza) Vö: nincs adat		
<i>Honvédpáncsnokok/sorsuk a forradalom leverése után és k.a.: Nagyvárad Horváth Miklós (k.a.: a Mátyás Huszárezred főszázadosa, 1818 Nagyenyed, 1849. febr. 9. Piski csata); Jékely Lajos századkapitány a 15. Mátyás Huszárezredben, gr. Bethlen Gergely alezredes (k.a.:10-es huszárezred parancsnoka.), az aradi várbörtönből 1850-ben szabadult és Petőfi Sándor, nemzeti költőnk, aki a forradalom hősi halottja.</i>			

Téli hadjárat Piski csata 1849.02.09. /Főparancsnok: Bem tábornok			
Rövidítsek: Emberfő létszám(Lsz), Vesztesség(V), V. összesen(Vö), halott(h), sebesült(s), f(fogoly), nincs adat(n.a.), győzelem(gy), vezető(vez.), megsebesül(megs), született(), meghalt(), kiegészítő adat(k.a.), várbörtön(vb), ítélet(it.), parancsnok(pcsn.), ismertető előbb(i.e.), ugyanannyi(ua), adatforrás(f):			
Ellenfelek		Eredmény	Megjegyzések
-Magyar forradalmi erők, köztük a bécsi halálfejes légió	-Osztrák császári seregek - és oláh lándzsás csapatok	magyar gy.	<i>E véres ütközet folyama alatt kétszer kerítette az ellenség birtokába a hidat, de azt mindkétszer visszafoglaltuk, mégpedig másodsor teljes győzelemmel. (Imreh Sándor 139. old)</i>
Lsz: kb.7500 Vö: kb.700 (f: Gracza)	Lsz: 11000 Vö: kb.1800 (f: Gracza)		
<i>Honvédpáncsnokok/sorsuk a forradalom leverése után és k.a.: Bem tábornok, gr. Bethlen Gergely(i.e.), Makray László alezredes (k.a.:Mátyás huszárezred parancsnoka.), Jékely Lajos i.e., Horváth Miklós százados a harcokban, Kemény Farkas alezredes (k.a.:Londonba menekült, ahol 1852-ben), Cetz János(i.e.)</i>			

1849. március végére Gyulafehérvár és Déva kivételével Erdély szabad lett. A tavaszi hadjárat sikerei bejelezték a monarchia vezéréit, hogy egyedül nem bologolnak a forradalmi seregekkel ezért az orosz cári seregek hívták segítségül. I. Miklós orosz cár 200.000 fős hadsereget küldött a forradalom elfojtására. Ezután már a székely katonai erőket meg kellett osztani a császári csapatok, a császáriak segítségét élvező bánsgai szerb, az erdélyi román lázadók, valamint az orosz cári hadsereg elleni harcokhoz.

Nyári hadjárat Nagycsúri csata/ Nagyszében mellett 1849.08.5-6. /Főparancsnok: Bem tábornok			
Rövidítsek: Emberfő létszám(Lsz), Vesztesség(V), V. összesen(Vö), halott(h), sebesült(s), f(fogoly), nincs adat(n.a.), győzelem(gy), vezető(vez.), megsebesül(megs), született(), meghalt(), kiegészítő adat(k.a.), várbörtön(vb), ítélet(it.), parancsnok(pcsn.), ismertető előbb(i.e.), ugyanannyi(ua), adatforrás(f):			
Ellenfelek		Eredmény	Megjegyzések
-Magyar forradalmi erők, Lengyel önkéntes légió	-Orosz intervenciós seregek - és erdélyi szászok	1. nap: Nagyszében bevétele/magyar győzelem 2. nap megsemmisítő orosz győzelem	<i>Erdélyi szabadságharc utolsó nagy csatája.</i>
Lsz.:1. nap+2. nap 11000/17000 Vö:2500/ 2300, (f: Bánlaky / Gracza.)	Lsz: 1. nap+2. nap 20000/18000 Vö: 423/393 (f.:Bánlaky / Gracza.)		
<i>Honvédpáncsnokok/sorsuk a forradalom leverése után és k.a.: Bem tábornok (1949. okt. 17-én külföldre menekült), Horváth Ignác őrnagy (k.a.:Mátyás huszár/ Erdélyben ő vágta le az első orosz), Kemény Farkas alezredes, (k.a.:Londonba menekült, ahol 1852-ben), Forró Elek ezredes (k.a.: 1813 Angyalos, Erdély, 6 év vb.it., 1851-ben kegyelmet kap, 1893/Abony, Magyarország).</i>			

1849. augusztus 11-én a Kossuth kormány lemondott, és Görgei Artúr teljhatalommal felruházta, hogy döntson a haza és a forradalom sorsáról. A teljhatalmú diktátor pedig eldöntötte. Megegyezett az orosz hadvezetessel, hogy előttük, és nem az osztrák hadvezetés előtt a forradalmi főhadssereg leteszi a fegyvert. Ez meg is történt 1849. augusztus 13-án Világosnál (Arad mellett), és 32.659 forradalmi harcos letette a fegyvert. Bár az oroszok megígérték, hogy a foglyokat nem adják át az osztrákoknak, de ezük ágában sem volt ezt betartani. Augusztus 23-án minden tisztet

átadtak és az 1849. augusztus 17-én elbukott Arad várába kísérték, mint foglyot. Ekkorra Gál Sándor székelyföldi maradék csapatai, Kemény Farkas kolozsvári hadosztálya, valamint a Magyarországról (Bem seregeinek megsegítésére érkezett) Kazinczy Lajos ezredes vezette hadosztály (összesen 12000 fő) a világi fegyverletétel hírére, 1849. augusztus 24-25-én Zsibónál az oroszok előtt letették a fegyvert. Bármilyen hősiessen küzdöttek a forradalmi seregek, a nagy túlerővel szemben nem tudták megvédeni Erdélyt. Százával veszítették életüket az utolsó

csatákban, mint ahogy a sorsdöntő Temesvár mellettiben is. (Folytatás a következő lapszámában).

Borbély Emma, a

Kibédi Seprődi János Művelődési Egyesület elnöke 2022 decemberében.

A szövegben említettek kivüli forrásanyag: Bánlaky József: A MAGYAR NEMZET HADTÖRTÉNELME /https://www.arcanum.com/hu/, kibédi egyházi adatok, libraryhungaricana. Gracza György: AZ 1848-49-iki MAGYAR SZABADSÁGHARC TÖRTÉNETE/1894-1898, Pesti Figyves 1864-1865, Bona Gabor 1998, Ráduly János 2003, Borbély Emma Szellemi örökségünk Kibédi1499-1999, Imreh Sándor/ Mátyás huszár/- Visszaemlékezés az 1848-49. évi szabadságharcra Erdélyben/ O.Sz.K.2003/ https://nemzetikonnytar.blog.hu.

TUDÓSÍTÁS: 2022 nyarán egyesületünk által lebonyolított hagyományörző tábor fő támogatója -Magyarország Kormánya - folyósította a Bethlen Gábor Alapon keresztül megítélt pályázati támogatást. Az évente érkező segítség hozzájárul helyi kulturális értékeink őrzéséhez, fejlesztéséhez, átadásához a következő generációk számára. Borbély Emma, a Kibédi Seprődi János Művelődési Egyesület elnöke 2023 januárjában. **MINDENKI SZÁMÁRA EGÉSZSÉGBEN, SIKEREKBEIN GAZDAG ÉVET KÍVÁNUNK!**

BETHLEN GÁBOR
Alap

TALALKOZÓ A MAROS MEGYEI POLGÁRMESTEREKKEL ÉS INTÉZMÉNYVEZETŐKKEL

A kisebbségi jogok tematizálására nincs, de soha nem is lesz ideális időszak, hiszen mindig vannak olyan témák: a háború, a válság, a koronavírus, amelyek elviszik a figyelmet. Ezzel együtt sikerült eredményeket elérni az elmúlt években – mondta el pénteken január 13-án Szovátán Vincze Loránt. A Maros megyei EP-képviselő a Teleki Oktatási Központ - Szováta szervezésében találkozott a Maros megyei

polgármesterekkel és intézményvezetőkkel.

Az eredmények közt megemlítette az Európai Néppárt frakciójának egyöntetű támogatását a kisebbségi témák iránt, azt a kisebbségi konvenciótervezetet, amelynek kidolgozásában ő is részt vesz az ENSZ-ben – ebben először kerülne meghatározásra a kisebbségi jogok teljes tárháza.

A képviselő arról is beszélt, hogy a Minority SafePack ügyében nincs végleges

döntés, a következő napokban nyújtják be fellebbezést az EU Törvényszék ítélete ellen.

Előadásában a schengeni csatlakozás, az euróbevezetés, az uniós pénzek és a népszámlálás aktuális témaköreit is érintette, illetve felhívta a figyelmet a háború árnyékában nemrég elfogadott ukrainai kisebbségi törvényre, amely további visszalépést jelent még az eddigi állapotokhoz képest is.

KÖTELEZŐ DÖNTÉSEK HELYETT JAVASLATOKAT FOG TENNI EZENTÚL A SZÁMVEVŐSZÉK ROMÁNIÁBAN

Ezentúl nem ad ki kötelező jellegű döntéseket Románia Számvevőszéke a vizsgált közigazgatási és önkormányzati számára, ellenőrzései során csak ajánlásokat fog megfogalmazni. Ezeknek az a célja, hogy az intézmény gazdaságosan és eredményesen működjön.

„Ezt a módosítást évekként elelőtt kezdeményeztük. Azért volt szükség változásra, hogy a közszolgálatban álló intézmények minőségibb szolgáltatásokat nyújtsanak a polgároknak. A számvevőszéknek segítenie kell, nem hátráltatni az önkormányzatok működését. Ezzel közvetett módon az ügyintézés könnyebb lesz a polgárok számára” – fogalmazott Kelemen Hunor miniszterelnök-helyettes.

„Az immár több mint 30 éve újjászerveződött számvevőszék megérett a reformra, a nemrég életbe lépett szabályzat egy jó lépés ebbe az irányba. Átlátható, modern, polgárok közeli intézkedés ez” – mondta Dézsi Attila számvevőszéki tanácsos.

A számvevőszék javaslatai alapján az ellenőrzött intézményeknek intézkedési tervet kell készíteniük. Az ebben foglalt kötelezettségek végrehajtását utólag a számvevőszéki ellenőrök vizsgálják. Ők nemcsak a problémát vagy annak hatását, hanem elsősorban a probléma okát vizsgálják. Amennyiben a vizsgálat során törvénytelen derül ki, a számvevőszék felterjeszti azt a bünygi szervekhez. A jelentéseket a számvevőszék saját honlapján hozza nyilvánosságra.

CSENDZAVARÁS A HAGYOMÁNYÁPOLÁS ÁRNYÉKÁBAN!

Az 1991/61-es törvény 3 - as cikk. b. alpontja értelmében 200 lejtől 1000 lejig terjedő büntetés róható ki arra aki tudatosan csendzavarást követ megsértve az említett törvény 2 - es cikk 25. Pontjának az előírásait amely értelmében:

„A lakosok nyugalmanak jogtalan megzavarása bármilyen eszközzel, tárggyal, hangoskodással, kiabálással;” csendzavarásnak számít amennyiben a kihágás 24 órán belül megismétlődik, a büntetés értéke elérheti a 6000 lejt is.

Amennyiben a rend őre valóban csendháborítást tapasztal, előbb felszólítja a szabálytalankodót, majd - ha az nem hagy fel a zajkeltéssel -, kiszabja a büntetést, akárcsak a másfajta bírságok esetében.

MEGHÍVÓ!

**XXVI.
KOSARAS
HÁZASEMBER
BÁL**

helyszín: KIBÉDI KULTÚROTTHON

időpont: 2023. február 4. 20 óra

zenél: Furkas József és zenekara belépő: 100 RON/ pár

Minden fiatal és idős házaspárt szeretettel vár a rendezőség

ADÓTÖRVÉNYKÖNYV

A D Ó

Az adótörvénykönyv 77. cikkelyének előirásai szerint, a 16/2022. sz. Sürögsségi Kormányrendelettel hozott módosítások alapján, a természetes személyek bérjövödelméből levonható személyi levonás, a személyi alaplevonásból és a kiegészítő levonásból áll, és a havi adóköteles jövedelem adott határáig jár.

A személyi alaplevonásban az a természetes személy részesül, akinek havi bruttó jövedelme legfeljebb 2000 lejjel haladja meg a hatályos bruttó minimálbér

mértékét.

A kiegészítő személyi levonás az alábbiak szerint jár:

- a) a bruttó minimális alapbér 15%-a azok személyeknek akik bére nem haladja meg a fent említett határt, és legtöbb 26 éves korig;
- b) havi 100 lej minden gyermek után a gyerekek 18 éves koriáig, ha nevelési-oktatási egységbe iratják be, annak a szülőnek, aki a munkabérből jövedelmet szerez, függetlenül annak szintjétől.

Ezek a rendelkezések 2023 februártól kell alkalmazni, azaz a januártól megvalósított jövedelmekre kell alkalmazni.

A fent említett 100 lej összeget tekintve, ez azt jelenti, hogy ez a az összeg az amelyet a jövedelemadó kiszámításakor a bérjövödelem értékéből vonnak le és ez gyakorlatilag gyerekenként 10 lejjel kevesebb befizetendő jövedelemadót eredményez.

Amennyiben a gyermek/gyermekek mindkét szülő eltartásában vannak, a 100 lej személyi levonás a gyermek nevelési-oktatási egységbe való felvételét igazoló okirat és a kedvezményezett szülő saját felelősségére tett nyilatkozatának bemutatásával jár, csak az egyik szülőnek.

2022 DECEMBER 31-IG BEFIZETETT ADÓK SZÁZALÉKBAN:

MAGÁNSZEMÉLYEKTŐL

Épületre	74%
Belterületre	67%
Külterületre	61%
Járműre	52%
Szemét díj	48%
Őrség díj	43%

JOGI SZEMÉLYEKTŐL

Épületre	100%
Területre	61%
Járműre	94%
Szemét díj	66%
Őrség díj	43%
Bérlet díj	99%

SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS 2023 FEBRUÁRI PROGRAMJA KIBÉDEN

Első hét - Február 7. - Kedd	Műanyag és fém hulladék - Ki kell tenni a kapu elé
Második hét - Február 14. - Kedd	PAPÍR és KARTON - Ki kell tenni a kapu elé
Harmadik hét - Február 21. - Kedd	Műanyag és fém hulladék- Ki kell tenni a kapu elé
Negyedik hét Február 28. - Kedd	Üveg hulladék

KIBÉDIEK lapja

Szerkeszti: A kibédi RMDSZ-frakció

RMDSZ